

KOMUNIKAČNÍ RÁMEC

Nová Obranná strategie České republiky

KLÍČOVÁ SDĚLENÍ

Důvody pro přijetí nové Obranné strategie ČR

- Vláda schválila novou Obrannou strategii České republiky dne 4. října 2023. Tento dokument nahrazuje starou Obrannou strategii z roku 2017.
- Přijetí nové Obranné strategie (OS) je součástí širšího procesu revize vládních strategických dokumentů v oblasti bezpečnosti a obrany. Vyplývá z Programového prohlášení vlády, které ukládá provést revizi OS do konce roku 2023.
- OS navazuje na novou Bezpečnostní strategii ČR (schválena v červnu 2023) a podrobněji rozpracovává oblast obrany.
- Na OS v letošním roce naváže ještě **Koncepce výstavby Armády České republiky 2035 (KVAČR)**. Tento dokument podrobněji rozpracuje praktické dopady nové Obranné strategie.
- Nová OS také odráží novou **Strategickou koncepci NATO** a **Strategický kompas EU**. Oba tyto dokumenty byly přijaty v roce 2022 a schválila je společně s ostatními členskými státy i Česká republika.
- Impulsem pro přijetí nové OS je zejména nutnost **reagovat na zásadní zhoršení bezpečnostního prostředí**. Rusko napadením Ukrajiny zahájilo největší vojenský konflikt v Evropě od konce druhé světové války a jeho mocenské ambice ohrožují i střední a východní Evropu včetně České republiky. Tato situace zvyšuje urgenci posilování obranyschopnosti a budování obranných kapacit.
- Dalším důvodem je politická **ambice vlády posílit obranyschopnost ČR a do obrany konečně investovat adekvátní prostředky**.
- OS rovněž **zohledňuje rychlý vývoj v NATO a EU a podíl ČR na posilování kolektivní obrany**. NATO dnes prochází největší reformou svého obranného systému za posledních 30 let.
- **Původní Obranná strategie z roku 2017 je dnes silně zastaralá** a neodpovídá současné bezpečnostní situaci a obranným potřebám České republiky.
- Do procesu tvorby nové OS byly zapojeny jak všechny relevantní orgány veřejné správy, tak odborná bezpečnostní komunita a obranný průmysl. Důraz byl kladen na **celovládní a celospolečenský přístup k obraně**.

Hlavní sdělení nové Obranné strategie

- **Prvořadým účelem naší obrany je odstrašení útočníka. Naším cílem není vést s agresorem válku, ale odradit ho od útoku. Pro fungující odstrašení přitom potřebujeme silné obranné kapacity a odhodlání je v případě napadení použít.**
- **OS otevřeně pojmenovává hrozby, jimž ČR čelí:**
 - **Rusko bude dlouhodobě představovat nejvážnější hrozbu bezpečnosti ČR a jejích spojenců.**

- **Pravděpodobnost vojenského napadení ČR** nebo některého ze států NATO a EU je **nejvyšší od konce studené války.**
- **Budeme-li slabí a bez vůle se bránit, protivníka od agrese neodradíme.** Naopak musíme ukázat sílu a odhodlaní mu čelit.
 - Naštěstí na to **nejsme sami.** Dnes je více než kdy jindy zřejmé, jak je pro obranu naší země zásadní **členství v NATO.**
 - Společně se spojenci se případné agresí nejen efektivněji ubráníme, ale především protivníka snáze **odstrašíme tak, aby k žádnému napadení vůbec nedošlo.**
- V důsledku rostoucí agresivity Ruska je **hlavní úlohou české obranné politiky všestranná příprava na dlouhotrvající obrannou válku vysoké intenzity s technologicky vyspělým protivníkem.**
 - Prvním prioritním úkolem je proto budovat dobře vyzbrojené, vybavené, vycvičené a v boji udržitelné **ozbrojené síly nasaditelné do operací kolektivní obrany.**
 - Druhým prioritním úkolem je všestranná operační příprava území ČR a **zabezpečení přijetí, přesunů a podpory potenciálně velkého množství spojeneckých sil.**
- Při výstavbě obranných schopností bude rovněž nutné zohlednit **hybridní působení, rapidní technologický vývoj či dopady klimatických změn na naši bezpečnost.**
- Tyto úkoly však **nedokáže zajistit pouze Ministerstvo obrany a armáda.**
 - Podmínkou obranyschopnosti ČR je **zapojení všech potřebných orgánů veřejné správy i společnosti jako celku** – tedy celovládní a celospolečenský přístup k obraně.
 - Základním nevojenským předpokladem obranyschopnosti a součástí věrohodného odstrašení je proto **posilování odolnosti státu, společnosti a občanů.**
- **Obranu samotnou nelze zajistit pouze profesionálními vojáky.**
 - Na obraně se musí více podílet připravené a dostupné **zálohy ozbrojených sil.**
 - ČR proto buduje **schopnost válečného rozvinutí svých ozbrojených sil** včetně přípravy záloh, systému mobilizace, potřebné infrastruktury a pořízování zásob materiálu.
- **Obranný a bezpečnostní průmysl je jedním z pilířů obrany,** zejména v oblasti zajištění bezpečnosti dodávek a bojové udržitelnosti ozbrojených sil. Proto je zásadní prohlubovat dialog a partnerství mezi státem a průmyslem.
 - ČR bude vytvářet předpoklady pro **zapojení obranného a bezpečnostního průmyslu do systému hospodářské mobilizace.**
- Naprosto nezbytnou podmínkou obranyschopnosti je dostatečné finanční zajištění obrany. ČR proto bude na svou obranu vydávat **každý rok nejméně 2 % HDP** a v případě potřeby přistoupí k dalšímu navýšení obranných výdajů nad tuto úroveň.

- Spolehlivá obrana rovněž vyžaduje **dostatečně početný, motivovaný, kompetentní a dobře připravený personál** působící ve všech oblastech klíčových pro obranu.

Další postup

- Úkoly vyplývající z OS pro naši armádu rozpracuje nová **Koncepce výstavby Armády České republiky**. Schválena bude do konce tohoto roku.
- Dílčí oblasti budou realizovány prostřednictvím návazných koncepčních, implementačních a plánovacích dokumentů Ministerstva obrany a dalších relevantních orgánů veřejné správy.
- Naplňování Strategie na celovládní úrovni bude pravidelně **vyhodnocováno především prostřednictvím Zprávy o zajišťování obrany státu a ověřováno pomocí národních i aliančních cvičení**.

REAKTIVNÍ SDĚLENÍ

- **Rusko pro nás není hrozba. OS přehání.**
 - *Rusko dává dlouhodobě najevo, že jeho mocenské ambice nekončí na Ukrajině. Dosud se nesmířilo s rozpadem sovětského bloku a jeho snahy o kontrolu střední a východní Evropy neskončily.*
 - *Rusko Českou republiku oficiálně považuje za svého nepřítele. Na seznam nepřátelských států naši zemi zařadilo již v květnu 2021.*
 - *Pomocí kybernetických útoků, dezinformačních kampaní či ekonomického nátlaku se snaží oslabit stabilitu, společenskou soudržnost, efektivitu rozhodovacích procesů a obranyschopnost naší země i našich spojenců.*
 - *Útokem na muniční sklady ve Vrbětících, který provedli ruští vojáci v aktivní službě a zemřeli při nich dva čeští občané, Rusko ukázalo, že se neštítí ani smrtících operací na našem území.*
- **I kdyby Rusko napadlo jinou členskou zemi NATO, tak jsme od bojů daleko a nic nám nehrozí.**
 - *Útok na jednu či více spojeneckých zemí je útokem na celé NATO. V případě ohrožení či útoku na jakýkoli členský stát NATO by se ČR od prvního okamžiku účastnila společných odstrašujících a obranných operací NATO.*
 - *V případě konfliktu mohou území ČR přímo ohrozit zbraňové systémy dlouhého dosahu, jako jsou balistické a hypersonické střely, střely s plochou dráhou letu a letectvo. Hrozbu představují i zpravodajské, diverzní a sabotážní operace.*
 - *Útokem na muniční sklady ve Vrbětících, který provedli ruští vojáci v aktivní službě a zemřeli při nich dva čeští občané, Rusko ukázalo, že se neštítí ani smrtících operací na našem území.*
- **Jak to, že se o Číně v OS nemluví jako o hrozbě?**
 - *Strategie je v hodnocení Čínské lidové republiky (ČLR) plně v souladu s platnými strategickými dokumenty NATO a EU.*

- *Jasně popisuje ambice ČLR změnit mezinárodní řád a prosadit vlastní představu globálního uspořádání.*
- *Konkrétně uvádí, že ČLR v řadě oblastí působí proti bezpečnostním zájmům ČR a jejich spojenců. Jedná se především o kybernetické útoky, hybridní působení, zneužívání technologické a surovinové závislosti, aktivity ve vesmíru a politickou a vojenskou spolupráci s Ruskem.*
- *ČLR se těmito aktivitami snaží oslabit stabilitu, společenskou soudržnost, efektivitu rozhodovacích procesů a obranyschopnost zemí NATO a EU.*
- ***Proč strašíte lidi válkou a mobilizací?***
 - *Nestrašíme, ale nelze strkat hlavu do písku a malovat realitu naružovo. Bezpečnostní situace není dobrá a hrozby je nutné otevřeně pojmenovávat.*
 - *České republice bezprostřední nebezpečí nehrozí. Musíme ale ukázat schopnost a odhodlaní čelit mu a nadále posilovat naši obranyschopnost, neboť jen tak lze agresora od možného útoku odradit. Budeme-li slabí a bez vůle se bránit, staneme se jednodušším cílem.*
 - *Naštěstí na to nejsme sami. Dnes je více než kdy jindy zřejmé, jak je pro obranu naší země zásadní členství v NATO.*
 - *Společně se spojenci se případné agresí nejen efektivněji ubráníme, ale především protivníka snáze odstrašíme tak, aby k žádné válce vůbec nedošlo. To je primárním cílem naší i alianční obranné politiky.*
 - *Povinnosti občanů v oblasti branné povinnosti se žádným způsobem nemění. Branná povinnost je součástí našeho právního řádu již od vzniku České republiky.*
 - *Je-li země napadena, mobilizace veškerých dostupných zdrojů včetně materiálu a lidí je zcela běžná a legitimní reakce státu. Aby země v krizi obstála, musí vyvinout maximální úsilí.*
 - *Aktualizace mobilizačních plánů a mobilizační cvičení zajistí, že naše země bude na krizi lépe připravena. Zároveň tím dáváme najevo, že jsme připraveni a odhodláni se bránit, čímž přispějeme k odstrašení protivníka od agrese.*
- ***Obranný průmysl je společensky škodlivý a stát by ho neměl podporovat.***
 - *Válka na Ukrajině ukázala, že se vedení války nepřeneslo jen do kybernetického a informačního prostoru. „Tradiční“ způsob vedení války nezmizel a zůstává hrozbou. Bez zbraní se zkrátka bránit nelze.*
 - *Bezpečnostní a obranný průmysl přispívá k bojeschopnosti našich ozbrojených sil. Průmyslové kapacity jsou nezbytným předpokladem obranyschopnosti. Věrohodná obrana je pak nezbytným předpokladem ekonomické prosperity.*
- ***OS není ohledně podpory obranného průmyslu dostatečně ambiciózní.***
 - *Spolupráce s průmyslem je jedním z hlavních témat dokumentu a jeho význam pro obranu státu OS jasně potvrzuje. Žádná z předchozích obranných strategií nevěnovala průmyslu tolik pozornosti.*
 - *Už v současné době s bezpečnostním a obranným průmyslem probíhá spolupráce v řadě oblastí a budou identifikovány další způsoby spolupráce.*
 - *Představitelé obranného průmyslu byli zapojeni i do přípravy nové OS.*

- ***Mluvíte o silách spojenců na našem území. ČR tím ztrácí suverenitu.***
 - *Česká republika suverenitu neztrácí. Přesuny a působení vojenských sil spojenců na našem území je možné jen v souladu s právními předpisy České republiky.*
 - *Pohyb sil spojenců přes naše území a na našem území je zcela běžný již mnoho let, stejně tak jako pohyb sil AČR na území našich spojenců.*
 - *Pro případ, že by byla ohrožena či napadena některá spojenecká země, předpokládáme v souladu s principy kolektivní obrany zapojení našich sil do společných obranných aktivit NATO a přesuny vojsk spojeneckých zemí do ohroženého prostoru, a to i přes naše území.*
 - *Rovněž lze očekávat, že by v případě krize či napadení některého spojence z našeho území působily posilové prostředky (například letecké síly) jiných spojenců tak, aby byla zajištěna efektivní obrana našich spojenců.*
 - *ČR se proto na takovou situaci připravuje, aby mohla do společného úsilí v případě krize adekvátně přispět.*
- ***2 % HDP na obranu – jinde se škrtlá, jen obrana dostává další peníze***
 - *Obraně se nepřidává. Obrana se vrací to, co měla mít už dávno. Naše obranné schopnosti a ozbrojené síly byly dlouhodobě zanedbávány. To si dnes už nemůžeme dovolit. Musíme budovat své obranné schopnosti, abychom společně s našimi spojenci odradili protivníka od útoku.*
 - *Nedostatečné finanční zajištění obrany vedlo k vytvoření obrovského vnitřního dluhu, který se projevil zejména v zanedbanosti infrastruktury, odsouvání modernizace ozbrojených sil a nízké úrovni zásob včetně munice.*
 - *Bude trvat roky, než tyto nedostatky napravíme. Proto nesmíme čekat ani minutu a urychleně modernizovat. To už se děje – AČR dnes prochází největší modernizací ve své historii.*
 - *Vydávat 2 % na obranu je chápáno jako nezbytné rovněž našimi spojenci v NATO. ČR a její spojenci na summit NATO ve Vilniusu (červenec 2023) odsouhlasili, že 2 % HDP na obranu jsou naprosté minimum, přičemž v případě potřeby je nutné na obranu vydávat ještě více.*
 - *Mnoho členských zemí NATO již dnes vydává na obranu více, například Polsko zhruba 4 % HDP.*